

KONTROL MOZIOA

Prestigio egoeretan euskararen erabilera dela-eta

Amaia Almirall Lopez de Luzuriaga EH BILDU udal taldeko zinegotziak, Udalbatzaren Organo Araudiko 98. artikulua oinarri, mozio hau aurkezten du, Udalbatzan azter dadin. Mozioa 2016ko maiatzaren 16an Pertsonentzako Zerbitzuetako Batzordean aztertutako interpelazioaren ondorioa da.

JUSTIFIKAZIOA

Prestigio egoeretan euskararen erabilera egitea zein garrantzizkoa den gero eta gehiago azpimarratzen da, hizkuntzaren normalizazioari begira. Garrantzi hori are eta gehiago nabarmentzen da gertakizuna haur edo gaztetxoaren aurrean izanez gero. Hori ez da uste partikularra, baizik eta orokorra, euskalgintzan onarpen unibertsala duena. Are eta gehiago Udal Gobernuak berak horixe azpimarratu du behin baino gehiagotan. Lekuko, besteak beste, bere programan horrela jaso zuen:

“Hizkuntzaren balio sinbolikoari eta funtzionalari buruz dugun pertzepzioa oso garrantzitsua da, eta horregatik uste dugu lehentasunezkoa dela gizartean duen ospea sustatzea. Horretarako, erreferentziazko pertsonekin lan egingo dugu, batez ere, nerabe eta gazteentzat erreferenteak direnekin. Helburua: gazteentzat erreferenteak diren pertsonak (musika-esparrukoak, kirol-esparrukoak...) euskaraz hitz egitea, bakoitzak ahal duen moduan.”

Halaber herritarrek aukeratzen duten hizkuntzaren arabera jokatzeko administrazioaren betebeharrak dela ez dago zalantzarik. Herritarren eskubidea izanik Udalak neurri, arau, konpromiso eta baliabideak horretara jarri ditu; eta jartzen jarraitu beharko du. Aurrekoaren arabera, pare bat aipatzearen, Udal Gobernuak honako konpromiso hauek hartu zituen, Udalbatzaren aginduz:

- bermatzea herritarrek hautatutako hizkuntza ofizialetako edozein erabili ahal izatea Udal Gobernuak kideen eta beraien arteko harremanetan, bereziki ahozko erabilera egoeretan, eta herritarrek ez dutela hautatutako hizkuntza ofiziala baztertu eta beste hizkuntza batera jo beharrik izango aipatutako harreman horietan. (Udalbatzak onartua 2015eko uztailaren 30ean)
- modua egingo duela Udalak berak edo Udalaren izenean sortutako ikus-entzunezkoak bi hizkuntzetan egongo direla bermatzeko, Udalak onartutako hizkuntza politikak ahalbidetzen eta gomendatzen duenarekin bat. (Udalbatzak onartua, 2016ko otsailaren 25ean)

Alkateak berak langile guztiei luzatutako barne mezu baten bidez onartutako irizpideak jarraitu beharra gogoratzen zuen, eta hitzez hitz honela zioen: *“Euskararen normalizazioan administrazioak eredugarri ez ezik eragile ere izan behar du eta langintza horretan ezinbestekoa da arduradun politiko, zuzendari eta langile guztien inplikazioa. Eredutzat hartu behar gaituzte herritarrek”*.

Arestian aipatukoak presente, azken hilabeteotan oinarri horien urraketak suertatu direla agertu beharra dago. Hala, behin baino gehiagotan arazoak mahaigaineratu, eta Udal Gobernuaren ordezkartzaren promesez fido izan gara, akatsak halakotzat aitortu eta konpontze bidean jartzeko hitza eman izan duenean. Aldiz, hilabetez hilabete urraketak hurrenkeran doazela, hitzak haizeak daramatzala, egiteei so egitea besterik ez dagoela, azken asteotan jazo direnek dute hemen aurkezten den kontrol-mozioaren iturri. Prestigio egoeretan gertatzen direnak udal arauekin bat ez etortzeaz gain, Udal Gobernuaren aginduekin beraiekin ere ez. Aurtengo adibide pare bat:

- Urtarrilean Udalak Umeen Danborradaren aurkezpen-ekitaldian euskara baztertuta geratu zen Udaleko ordezkartzaren aldetik. Gaiatz itaundu eta Udal Gobernuak bere burua desenkusatu zuen esanez ustekabeko baten ondorioa izan zela baina aurrerantzean neurriak hartuko zirela, eta ez zela errepikatuko.
- Apirilean Giza Eskubideetako Zinemaldiaren itxiera-ekitaldian sari emate egiterakoan Udalaren ordezkartzak soilik gaztelera egin zuen. Oraingoan, baina, ustegabekorik ez. Are eta gehiago, azpimarratu beharra dago, saio berezia izan zela, Zinemaldian euskaraz ematen den horietakoa: jatorrizko filma arabieraz eta frantsesez eta azpidatziak euskaraz. Zinemaldiak egin duen esfortzu berezia aintzat hartuta, egoera ulertezina suertatu zen, bertaratuek ozenki salatu zuten moduan. Laburtuz, klausura bati dagokion trataera, Donostiako Udalak eman behar diona behintzat, ez zen izan.

Azken pasarte horren berri izanda, kezka interpelazioa egin genuen: Giza Eskubideetako Zinemaldian hizkuntza-eskubideek hartzen duten garrantziagatik, Gazteen Epai-mahaia egoteaz gain, publiko gaztearen presentzia inportantea izaten delako... Aurretik eta ondoren izan direnak alde batera utzita, gure kezka areagotu egin zen Giza Eskubideetako Zinemaldian egoera errepikatu zenean.

Batzordean zinegotzi ordezkariaren hitzak ez ziren oso lasaigarriak izan: “dagokionari dagokiola” eta “dagokionaren borondatea” zioen, gertakizunoi arrazonamendua emate aldera. Hitzok nola bateratzen diren Udalak eman behar duen ereduarekin eta bere buruari jarri dizkion araudien betekizunarekin airean utzitako galderari bi egunera gertatutakoa gehitu behar zaio. Hau da, astelehenean Euskararen udal arduradun gorenaren partetik ez zen ziurtatu une garrantzitsuetan, alegia, Zinemaldiko sari-ematea dena bezalakoetan, udal ordezkartzak euskaraz ere

egingo duenik edo euskararen presentzia ziurtatuko duenik... Eta asteazkenean, “Eskola Agenda 21” Udal Foroan, hain zuzen ere, udal ordezkariak gaztelera zuzendu zitzaizen umeei.

Donostiako Eskola Agenda 21 programaren baitan Udal Foroa antolatzen du Critina-enea Fundazioak eta bertan, parte hartzen ari diren ikastetxeetako ikasleak udal ordezkariekin elkartu ohi dira, *Hiri Jasangarria* gaiaren inguruan egin duten lana aurkezteko, eta gai horrekin lotuta hirian egingo lituzketen hobekuntzak proposatzeko. Hala, urtero bezala, maiatzaren 18an Udalbatzaren Aretoan eta aulkietan umeak udal ordezkariekin elkartu ziren gaiak mintzatzeko eta eztabaidatzeko gogotsu, ume guzti-guztiak euskaraz aritu ziren, batzuk, seguruen urduri eta esfortzua eginez, eta udal ordezkarien itzulketa gehienak gaztelera. Udalak galdu zuen aukera erakusteko, etorkizunean euskaraz bizitzeko aukera dutela, baliabideak egon daitezkeela, euskaraz aritzea garrantzizkoa dela, eta horretarako baliabideak jartzeko prestutasuna dagoela... Umeak tartean direnean, interlokuzio euskalduna ez bada ziurtatuko, elkarrizketa osoa euskaraz aritzeko baliabideak badirela ziurtatu beharko litzateke, halaxe diote gure arau eta orientabideek. Halaxe diote euskararen erabilera prestigio egoeretan zein garrantzitsua den teorizatzen dutenek.

Horrez gain, “Donostiako Udal Administrazioan Euskararen Erabilera Normalizatzeko 5. Plangitza (2013-2017)” delakoak hiru helburu nagusi dituela gogoratu beharra dago. Horien artean, normalizazioaren ikuspuntutik bultzatu nahi den erabilerrari begira garrantzitsuena, herritarrei euskararen erabilera bermatu behar zaiola, gaztelera bermatzen zaion neurrian. Gehituko genuke, are eta gehiago, umeak tartean direnean.

Horiek horrela, hauxe da gure **MOZIOA**:

Udalbatzak hertsiki eskatzen dio Udal Gobernuari:

1.- 2015eko uztailaren 30ean Udalbatzak onartu zuena betetzeko; hau da, berma dezala herritarrek hautatutako hizkuntza ofizialetako edozein erabili ahal izango dutela, Udal Gobernuak kideen eta beraien arteko harremanetan, bereziki ahozko erabilera egoeretan, eta herritarrek ez dezatela hautatutako hizkuntza ofiziala baztertu eta beste hizkuntza batera jo beharrik izango aipatutako harreman horietan.

2.- Arreta berezia jartzeko, Udaleko ordezkariekin harremanetan daudenak adin gabekoak direnean, eta bien arteko harremanak euskaraz gauzatu ahal

daitezen, Udal Gobernuak behar diren neurri eta baliabideak jarriko dituela, euskaraz bizitzea posiblea dela erakutsiz.

3,- Berma dezala euskararen erabilera normalizatzeko bidean aurreraturratsak ematen jarraituko duela, indarrean dagoen “Donostiako Udal Administrazioan Euskararen Erabilera Normalizatzeko 5. Plangitza (2013-2017)” delakoaren arau eta jarraibideen norabidea kontuan hartuz.

4,- Donostiako herritarrei euskararen erabilera bermatuko diela, gaztelerazkoa bermatzen dien neurri berean, Udaletik egiten diren harremanetatik hasita.

5,- Ekitaldi ofizialetan Udala ordezkatu behar denean, Donostiako bi hizkuntza ofizialen erabilera ziurtatzeko neurriak hartuko dituela, ordezkari politikoari dagozkionak barne, udal ordezkari ere euskaraz aritu ahal izateko.

Donostian, 2016ko maiatzaren 20an

Amaia Almirall Lopez de Luzuriaga
EH Bildu udal taldeko zinegotzia